

SKÖTSELPLAN FÖR OSTMOSSENS NATURRESERVAT

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn ska göras senast om 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2003. Planförfattare har varit Lars Gezelius, Maria Taberman och Mikael Hagström.

Innehållsförteckning

A Allmän beskrivning

1 Administrativa data

2 Grund för beslutet, ändamål och reservatsföreskrifter

3 Översiktlig beskrivning av naturförhållanden

- 3.1 Naturbeskrivning
- 3.2 Kulturhistorisk beskrivning
- 3.3 Nuvarande markanvändning
- 3.4 Tillgänglighet
- 3.5 Slitage- och störningskänslighet
- 3.6 Källuppgifter

B Plandel

1 Disposition och skötsel av mark

- 1.1 Övergripande mål
- 1.2 Skötselområden
- 1.3 Jakt
- 1.4 Inventeringar
- 1.5 Utmarkering av naturreservatet

2 Anordningar för rekreation och friluftsliv

- 2.1 Övergripande mål
- 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Tillgänglighet
 - 2.2.2 Anordningar för friluftslivet
 - 2.2.3 Renhållning

3 Tillsyn

4 Uppföljning, dokumentation och inventeringar

5 Revidering av skötselplanen

6 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bilagor till skötselplanen

- 1. Reservatskarta
- 2. Skötselkarta
- 3. Översiktskarta

A ALLMÄN BESKRIVNING

1 Administrativa data

Benämning:	Ostmossens naturreservat
Objektnummer:	05-99-096
Skyddsform:	Naturreservat
Kommun:	Vadstena
Socken:	Väversunda
Läge:	Reservatet är beläget på Ombergs ostsluttning några hundra meter söder om Ombergsliden
Kartor:	Topografisk karta: 8E SO Ekonomisk karta: 084 36, 084 46
Gräns:	Innerkanten av den kraftiga linjen som markerats på bifogad karta (bilaga 1).
Koordinater:	6470259 1434633 6469811 1434105 6469722 1434382
Areal:	34 ha
Fastigheter:	Väversunda 8:2, 18:4, 21:2 och Tyskeryd 1:12
Ägare:	Privat
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen i Östergötlands län

2 Grund för beslut, ändamål och föreskrifter

(se reservatsbeslutet)

3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturbeskrivning

Reservatet utgörs av 3 delområden. Dels ett större område i norr, inkluderande Ostmossens kalkkärr med omgivande kalkfuktängar samt hagmark, gran- och lövskog, dels två mindre områden i söder med mindre kalkkärr och omgivande granskog.

Topografi och geologi

Ostmossens naturreservat ligger vid foten av Ombergs på dess östra sida. Delar av reservatet ligger en bit upp på den trappstegsformade sluttningen. Geologin och topografin har mycket att berätta om de geologiska processerna i västra Östergötland.

Omberg bildades för 600 till 200 miljoner år sedan genom förkastningar i berggrunden. Berget, som är en så kallad horst, pressades upp och omgivande land sjönk. Bergarten utgörs av granit. I reservatet går förkastningslinjen ovanför Ostmossekärren där nivåkurvorna ligger tätt. Ovanför denna linje finns en zon med starkt krossad berggrund. Nedanför förkastningen finns både ordovicisk kalksten och alunskiffer. Kalkstenen i norr avlöses i reservatet av alunskiffern i söder. Gränsen går norr om själva Ostmossekärren.

Inlandsisen har fört med sig kalk upp på berget, vilket gör att jordarten utgörs av en kalkrik moränlera. Inlandsisen smälte långsamt och kanten försköts sakta norrut. Iskanten låg här för ca 11 000 år sedan. Efter det att inlandsisen försvann låg större delen av Östergötland under Baltiska issjön. Omberg stack emellertid upp som en stor ö i detta hav och havsstranden låg här ca 140 meter över dagens havsnivå, högsta kustlinjen (HK). I reservatet kan man tydligt se denna strandlinje utformad som ett hak i terrängen vid förkastningslinjen. Just nedanför HK finns ett stråk med avlagringar som svallats ur moränen vid HK (svallgrus).

Kalkkärret Ostmossen är en sluttande källbevattnad översilningsmyr. Förutsättning för uppkomsten av ett kalkkärr är förekomsten av kalk i berggrund eller jordart och förekomst av rinnande vatten, framspringande ur källor. Källmyr eller översilningsmyr är en ofta använd benämning på vissa kalkkärr. De underjordiska källådrorna löser upp kalkstenen tack vare sin kolsyrehalt. Det kalkhaltiga vattnet silar sedan ut över myren och kalken faller ut när kolsyrehalten minskar genom att koldioxiden avgår till luften som gas. Där kalken faller ut bildas en porös massa, kalktuff.

Klimat

Klimatet i denna del av Östergötland är relativt torrt och soligt. Den årliga nederbördsmängden är i medeltal 490 mm per år.

Vegetationstyper

Reservatet i sin helhet utgörs av en mosaik av olika naturtyper som kalkkärr, kalkfuktäng, kalktorräng, övrig öppen betesmark samt löv- och granskog, ofta av sumpig karaktär. Floran är rik med totalt tio orkidéarter och en mängd andra kalkkrävande och kalkgynnade arter. Reservatets flora inventerades 1995 och totalt noterades 229 kärlväxtarter.

Kalkkärren

Tio kalkkärr kan urskiljas i reservatet.

enklaverna

Det sydöstra, som ligger ganska långt ner på sluttningen, har en mycket rik flora med flera hävdgynnade orkidéer och andra hävdgynnade kalkkrävande arter. Det sydvästra delområdet verkar ha påverkats mindre av hävd åtminstone de senaste decennierna och här finns inte alls lika mycket hävdgynnade arter. I stället har kanterna utvecklats till gransumpskog med en rik moss- och lavflora. Här finns till exempel den i länet mycket sällsynta kärrkammosan *Helodium blandowii*. I utkanterna finns enstaka granar som är 130 år gamla.

Ostmossen med intilliggande kalkfuktäng.

Reservatets mest värdefulla kalkkärr i den sydöstra delen. Bland Östergötlands kalkkärr intar Ostmossen en klart särpräglad ställning dels genom förekomsten av de senvuxna "margranarna" som sätter sin prägel på kärret, dels genom den rika förekomsten av den sällsynta luktsporren (doftyxne, *Gymnadenia odoratissima*, NT). Ostmossen är en av två lokaler för arten i Östergötland. Den uppträder i olika färgvarianter, från nästan helt vita exemplar till ljusvioletta och mer rödaktiga. Ostmossen betades extensivt fram till 1990. Under perioden 1991 - 1994 har ingen hävd förekommit. Under 1995 röjdes och betades området på nytt. Antalet luktsporrar var 1970 325-400 ex. Omkring 1990 fanns 50-60 ex. 1994 noterades hela 390 blommande ex och 1995 blommade drygt 100 ex. Förutom luktsporren förekommer sex orkidéarter. Kärrknipprot *Epipactis palustris* och skogsnycklar *Dactylorhiza maculata fuchsii* är vanliga. Av *Dactylorhiza incarnata*-gruppen finns vaxnyckel (var. *ochroleuca* 15-20 ex), samt blodnyckel (var. *cruenta*) ca 30 ex. Flugblomstret *Ophrys insectifera*

förekommer sparsamt. Tvåbladet *Listera ovata* växer i skogskanten. Här finns även ängsgentianan *Gentianella amarella*, (RR). Den blommade inte 1995, 15 vinterståndare återfanns dock. Svinrot *Scorzonera humilis* utgör ett dominant inslag i floran tillsammans med blååtäl *Molinia caerulea* och i viss mån även vildlin *Linum catharticum*. Övriga kalkindikatorer är älvväxing, axag, majviva, rosettjungfrulin, tätört och näbbstarr. Kärret sluttar svagt åt öster. Det är ca 60 gånger 30 m med en kortare tarm ned i sydväst och en längre, ca 30 m, ned i sydost

Lilla Ostmossen med intilliggande kalkfuktäng.

Ett mindre kalkkärr ca 15 m i diameter ca 50 m NNV om Ostmossen. Ett Ostmossen i miniatyr med färre arter, bland kalkgynnade arter kan nämnas skogsnycklar, vaxnycklar, kärrknipprot, flugblomster, tätört och majviva.

Limmongskärret

Ett utpräglad axagkärr. Endast dess norra del ingår i reservatet. Blååtäl, ryltåg och darrgräs är vanliga, liksom majviva och tätört. Andra inslag är klasefibbla, färgmåra, slätterblomma och näbbstarr. Bland orkidéer förekommer blodnycklar, skogsnycklar, vaxnycklar, flugblomster, och kärrknipprot.

Lilla Limmongskärret

Det öppna kärrplanet är ca 12 x 25 meter. Ett blött område sträcker sig ca 75 meter norrut. Även här finns flera senvuxna "margranar" och en del äldre klibbalar. Flugblomster och vaxnycklar (95 ex 1995) är vanliga. Loppstarr, näbbstarr, fågelstarr och lundstarr förekommer. Tibast, majviva, slätterblomma, såråläka, smörbollor och tätört är andra inslag.

Kärr

Öppet kärrplan ca 60 x 10 m som sluttar åt öster och avvattnas av en liten bäck åt nordost. Kärret omges av granskog och salix-buskage. Detta kärr är blååtældominerat. Skogsnycklar, kärrfibbla och blodrot är vanliga. Majviva, tätört, flugblomster, slätterblomma, vildlin, ängsvädd och ängsstarr förekommer. Blodnycklar, kärrknipprot och axag förekommer i enstaka ex. Endast den norra delen av kärret ingår i reservatet.

Kärr

Dessa kärr ligger på en avsats på Ombergs sluttning. Området lutar dock klart åt öster och norr. Det avvattnas österut och flera tillflöden kommer västerifrån. Kärr L avvattnas av en dikning. Kärren ligger på ett ca 100 x 15 stort område och skiljs åt av gran och salix. I öster finns ett kalhygge och i norr och söder finns omgivande gransumpskog. Den norra halvan av detta område har markberetts och planterats med gran.

Dessa kärr är blååtældominerade. Kärrknipprot, skogsnycklar, tätört och majviva är vanliga. Här förekommer också rosettjungfrulin och flugblomster, ängsnycklar, vaxnycklar och myrtåg.

I norr intill den lilla vägen finns fuktpartier med stor förekomst av majviva.

Kalkfuktängar

Förekommer både ovan och nedan högsta kustlinjen. Intill den gamla motorbanan, nedanför avsatsen med de övre kalkkärren ligger en liten värdefull kalkfuktäng. Ytan är 15-20 m i diameter och sluttar starkt österut. Körskador vid sidan av motorbanan bidrar till dräneringen. Majvivor förekommer rikligt. Övriga kalkgynnade växter är näbbstarr, skogsnycklar, ängsnycklar, tätört och rosettjungfrulin. Vass och salix bidrar till igenväxningen.

De friska till fuktiga marker som omger de båda Ostmossarna är kalkfuktäng.

Kalktorrängar

Öppna torra partier i reservatet kan karaktäriseras som kalktorräng. Som exempel kan nämnas området söder om den gamla motorbanan nedanför högsta kustlinjen. Här återfinns bl a toppjungfrulin och jordtistel. Området har inhägnats som en särskild fälla för sent betespåsläpp för att gynna gullvivefjärilens föryngring. Även torrare delar inom skötselområde 2 utgörs av kalktorräng.

Kärlväxter

Områdets kärlväxt flora är, i synnerhet i kalkkärren, mycket rik (se ovan). Här finns även en rad hävd- och kalkgynnade örter på torrängarna. Här bör brudbröd, junfrulin, rosettjungfrulin, toppjungfrulin, darrgräs, vildlin och solvända nämnas. I granskogen kan man förutom blåsippa och gullviva som är relativt vanligt förekommande hitta sårläka, tibast och strävlost.

Kryptogamer

Områdets kryptogamflora har endast översiktligt inventerats i samband med skötselplanarbetet. Flera intressanta arter bland mossorna noterades. Här finns i de östra kärren den rödlistade grov gulmossa *Pseudocalliergon lycopodioides* (NT). Artrikedomen är annars större i de västra kärren där västlig hakmossa, bandpraktmossa och den sällsynta kärrkammosan *Helodium blandowii* utgör viktiga inslag. Långst i nordväst finns några lodytor med en rik mossflora med grov baronmossa, trubbfjädermossa, stenporella, trädporella, blåsfliksmossa, fjädermossa och grov fjädermossa för att nämna några. Bland lavarna märks på senvuxna träd gammelgranslav och kattfotslav.

Lägre fauna

Storfjärilsfaunan inventerades 1995 i huvudsakligen kvalitativ bemärkelse av Ivan Kruys. Inventeringen gjordes dels dagtid med fjärlshåv, dels nattetid med en ljusfälla. Ostmossen är tillsammans med det näraliggande reservatet Ombergsliden en värdefull lokal med p fjärilsfaunan. I de båda reservaten hittades totalt knappt 300 storfjärilsarter, vilket är nästan en tredjedel av alla storfjärilsarter i Sverige. Inom reservaten bedöms upp emot 500 arter finnas. Detta gör att dessa reservat tillsammans utgör en av svenska fastlandets förnämsta lokaler för storfjärilar. Fem hotklassade arter (sex om den regionalt ovanliga arten violettekantad guldinge inkluderas) har återfunnits i materialet. Ted von Proschwits inventerade landsnäcken 1998 i de delar som utgör utvidgningen. Han påträffade två rödlistade arter.

Följande hotklassade arter har noterats, (hotkategori inom parentes):

- Tandsnäcka *Perforatella bitentata* (NT)
- Kalkkärrsgrynsnäcka *Vertigo geyeri* (NT)
- Gullvivefjäril *Hamearis lucina* (NT)
- Liten bastardsvärmare *Zygaena viciae* (NT)
- Bredbrämrad bastardsvärmare *Zygaena lonicerae* (NT)
- Liten blåvinge *Cupido minimus* (NT)
- Större mantelfly *Xylena exsoleta* (NT)
- Violettekantad guldinge *Lycaena hippothoe* (RR)

Däggdjur

I reservatet förekommer gott om rådjur och hare. Älg, grävling, mård och ekorre förekommer.

Övriga grupper är ej systematiskt inventerade.

3.2 Kulturhistorisk beskrivning

Reservatet ingår i riksintresse för kulturmiljövården (Omberg KE1). Intill reservatet finns en hålväg, RAÄ 41 enligt fornlämningsregistret. Under nästan 200 år, från början av 1600-talet till 1805, fanns en djurgård på Omberg. Området, som var avgränsat av ett högt staket, betades av hjortar och tamboskap. Tidvis var detta betestryck tämligen hårt.

Djurgårdstaketet följde högsta kustlinjen (HK), just nedanför strandhaket. Området väster om HK låg således inne i djurgården. Vid laga skifte fördelades skogsmarken från Kronan till gårdarna 1842. De delar av reservatet som i dag ligger på Väversunda 18:4 och Tyskeryd 1:12 tillföll Komministerbostället vid Väversunda och den del som idag ligger på Väversunda 8:2 tillföll Karlsgården.

3.3 Nuvarande markanvändning

Jakt förekommer i hela reservatet.

3.4 Tillgänglighet

Allmänna kommunikationer (buss) finns på riksväg 50, ca 1,5 km från reservatet. Med bil går det att köra in i reservatet på den gamla motorbanan. Tillfartsvägen är en vägsamfällighet där staten ingår. Det är ej tillåtet för allmänheten att köra förbi bommen in i reservatet. Reservatet kan även nås till fots från P-platsen vid Ombergsliden ca 350 m norr om reservatet.

3.5 Slitage- och störningskänslighet

Kalkkärrarna är känsliga för slitage. Vid en ökad besöksfrekvens finns viss risk för att slitage skall påverka området negativt. Vad gäller störning är inte området mer känsligt för störningar än vad som är fallet för skogs- och hagmark i allmänhet.

3.6 Källuppgifter

Kalkkärrsfloran i området inventerades 1970-72 av Lars-Åke Gustafsson på uppdrag av Länsstyrelsen. Han bedömde att området hade högsta skyddsvärde. Av 300 inventerade kalkkärr var det bara sju som hamnade i den klassen, däribland Ostmossen. Reservatets flora har senare inventerats av Tingvall och Kersna (1993) och Lars Frölich (1995). Storfjärilsfaunan har inventerats av Ivan Kruys (1995). Landsnäcksfaunan inventerades av Ted von Proschwits 1998.

Länsstyrelsen 1972. Kalkkärr i Östergötland. Kompendium. Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Gustafsson, L-Å. 1974. Skyddsvärda kalkkärr i Östergötland. Fauna och Flora. 69:81-90.

Länsstyrelsen 1996. Inventering av storfjärilar i naturreservaten Ostmossen, Ombergsliden, Kråkeryd och Isberga. Rapport 1996:6.

Länsstyrelsen 1996. Inventering av kärllväxter i Ostmossens naturreservat. Ej tryckt.

Sveriges Geologiska Undersökning. 1906. Jordartskartan. Bladet Vadstena. Ser Aa No 130.

Sveriges Geologiska Undersökning. 1982. Strukturgeologiska kartan 8E Hjo SO.

Sveriges Geologiska Undersökning. 1982. Berggrundskartan. 8E Hjo SO.

Tingvall, A & Kersna, P. 1993. Naturvärdesbedömning och förslag på områdesavgränsning på fastigheterna Tyskeryd 1:8 och Väversunda 18:4, belägna på Ombergs östsluttning.

Skifteskarta med text: karta öfver afrösningsjorden till Väversunda by uti Linköpings län, Dahls härad och Wäfersunda socken. Upprättad 1840. Karta Väversunda 16. Lantmäteriet

B PLANDEL

1 Disposition och skötsel av mark

1.1 Planmål

Ändamålet med reservatet är att bevara och hävda områdets kalkkärr och kalktorrängar med deras särpräglade flora med bl a axag, majviva och en rad orkidéarter. Även den lägre faunan med bl a flera rödlistade fjärilsarter ska bevaras.

Förekommande skogspartier ska skötas så att de utvecklas till olikåldriga områden med mycket död ved och en artrik flora och fauna. De geologiska former som finns i reservatet ska bevaras. Området skall inom ramen för dessa mål vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

1.2 Skötselområden

Skötselområde 1

Areal: 3,5 ha

Beskrivning

Igenväxande men ännu tämligen öppna kalkkärrsytor med rik flora och snäckfauna. En mängd granplantor håller på att växa upp inom några av ytorna.

Mål

Området ska restaureras till helt öppna hävdade kalkkärr med en rik hävdgynnad flora och rik lägre fauna. Den öppna arealen ska öka genom att kanterna öppnas.

Skötselåtgärder

Skötselområdet skall röjas på alla små granplantor och allt (ungt) lövsly. På så sätt kommer även de igenväxande kanterna öppnas. Senvuxna äldre granar och klubbalar lämnas.

En förutsättning för att målet ska nås är att området hävdas. Helst bör detta ske med bete.

Betespåsläppets tidpunkt bör varieras mellan åren. Hålvägen som ligger intill det sydöstra delområdet, är lagskyddad och får inte skadas.

Skötselområde 2

Areal: 7,5 ha

Beskrivning

Öppen hagmark som avdelas av ett skarpt hak vid högsta kustlinjen. I den nordvästra delen finns en blöt svacka med riklig förekomst av St. Persnycklar. I nordöstra delen finns lövträd bl a några äldre askar och lönnar. I södra delen går en gammal traktorväg parallellt med den gamla motorbanan. Söder om vägen ligger två mindre bitar där den övre (västra) varit planterad med gran som nu är borttröjd. Området hyser en rik fjärilsfauna med bland annat den sällsynta gullvivefjärilen.

Mål

Öppen välhävdad hagmark. Floran ska vara artrik och representativ med ett stort inslag av St. Persnycklar och gullvivor och en bibehållen artrik fjärilsfauna.

Skötselåtgärder

Bevarandeariktad beteshävd. Hävden av skötselområdet skall huvudsakligen ske inom ramen för EU's miljöstöd. På åtminstone det västra delområdet söder om vägen bör betespåsläppet ske efter 1e augusti för att gynna förnygringen av gullvivefjäril.

Skötselområde 3

Areal: 3,8 ha

Beskrivning

Öppen hävdad mark. Betesfälla med skiftande vegetationstyper. I sydväst finns ovan högsta kustlinjen (HK) en kalktorräng med enstaka enbuskar, nypon och hagtorn. I norra delen finns en grupp av tall och ek. Mellan de båda Ostmossarna rinner en liten bäck ned mot lövskogen i öster. Den avvattnar bl a Lilla Limongskärret i väster. Delar av området har tidigare markberetts och planterats med gran. Dessa plantor har nu tagits bort.

Mål

Välhävdad öppen betesmark med kalkkärr, kalkfuktängar och kalktorrängar med en för dessa biotoper artrik och representativ flora och fauna. Området ska särskilt hysa en artrik orkidéflora.

Skötselåtgärder

Bevarandeariktad beteshävd. Hävden av skötselområdet skall huvudsakligen ske inom ramen för EU´s miljöstöd. Beteshävden kompletteras med underhållsröjningar. Vad gäller själva Ostmossen får uppföljningen av bl a förekomsten av luktsporre utvisa vilket betestryck som är lämpligt här. Om betestrycket på Ostmossen blir för hårt bör denna del stängslas av för att ge möjlighet till en optimalt beteshävd, som kan innebära att kärret betesfredas vissa år.

Skötselområde 4

Areal: 3,2 ha

Beskrivning

Slingrigt delområde längs med vägen med några tarmar söderut in mot några små ytor med öppna kalkkärr. Området utgörs av gräsmark med inslag av kalk- och hävdgynnade växter. På några delar finns små granplantor och inslag av buskar och lövsly. Miljön är viktig bland annat för gullvivefjärilen.

Mål

Öppen- glest lövträdsbärande betesmark med funktion av korridor för fjärilar och växter.

Skötselåtgärder

Granen röjs bort. Lövträd sparas. Smått sly röjs. Området ingår i betesfällan så långt det är praktiskt möjligt.

Skötselområde 5

Areal: 6,2 ha

Beskrivning

Täta granplantering på näringsrik mark. Några enstaka lövträd finns insprängda liksom någon liten glänta. Av örter kan man hitta blåsippa och någon sårlåka.

Mål

Halvöppen örtrik betad granskog med inslag av död ved. Krävande arter ska finnas knutna till både mark och trädsikt. Grov död ved ska finnas.

Skötselåtgärder

Planteringen gallras där ca 60-70 % av virkesförrådet tas ut, med fördel lite fläckvis och mest kring befintliga lövträd. Allt löv lämnas vid gallringen. Området ingår i en större fälla och betas. Eventuellt kan ytterligare en gallring bli aktuell längre fram. Omkullfallna grova träd lämnas om det inte blir omfattande stormfällning till följd av gallring.

Skötselområde 6

Areal: 3,1 ha

Beskrivning

Blandsumpskog med visst inslag av senvuxna granar och klibbalar. På dessa växer signalarterna gammelgranslav och kattfotslav i de tre västra delområdena. Här förekommer även korktaggsvampar (släktet Hydnellum). Mossfloran är rik med flera i länet ovanliga arter som kärrkamossa och västlig hakmossa. Floran är örtrik där trädsiktet inte är allt för tätt, och här förekommer bla sårläka, gullpudra och blåsippa.

Mål

Lätt betespåverkad naturskogsartad brandsumpskog med så mycket död ved som möjligt. De krävande örter, marksvampar, mossor och lavar som finns i området ska inte minska.

Skötselåtgärder

Området inhägnas tillsammans med intilliggande marker och betas därefter utan röjningar.

Skötselområde 7

Areal: 0,5 ha

Beskrivning

Skogsridå med dominans av lövträd. Området utgörs av det skarpt sluttande haket vid högsta kustlinjen norr och söder om motorbanan. Här finns träd som tall, gran, silvergran, ek, fågelbär, alm, ask, lönn, rönn, och enstaka lärk. Här finns många buskarter t ex hassel, nypon, en och hagtorn. Fältsiktet är delvis skuggigt med sårläka och blåsippa.

Mål

Lövträdsdominerad trädridå

Skötselåtgärder

Granen tas successivt bort. Lövet sparas. Området ingår i betesfällan.

Skötselområde 8

Areal: 2,5 ha

Beskrivning

Ung lövskog i sydöstra delen av reservatet. Lövet utgörs av asp, björk, al, gråal, rönn, fågelbär m fl. I norra delen finns några grövre aspar med diameter på 35-40 cm. I området finns också en hel del gran. Många är senvuxna "margranar" som ger karaktär åt området. Dessa finns företrädesvis i kanten mot ostmossen. I kanten finns också en hel del gamla alar och en gammal oxel. I sydöstra delen finns ett tätvuxet alkärr med ung al. I södra delen finns ett luckigt blandskogsområde där marken är något fastare. Här finns ett bestånd av murgröna.

Mål

Betad lövnaturskog med förekomst av liggande och stående död ved.

Skötselåtgärder

Området ingår i betesfällan. Lövet sparas och tillåts bli gammalt. Huvuddelen av "margranarna" sparas medan yngre gran i busksiktet röjs bort för att inte graninslaget skall öka. I sydost behålls luckigheten genom röjning.

Skötselområde 9

Areal: 2,8 ha

Beskrivning

Olikåldrig granskog med inslag av äldre senvuxna granar och enstaka ädla lövträd och någon hassel. Markfloran är bitvis artrik och här finns enstaka exemplar av strävlost och sårlåka bland annat. Små upprinnor och rännilar ökar variationen.

Mål

Barnnatskog rik på död ved och med en rik markflora av kärlväxter och marksvampar. Bete är positivt men troligtvis inte nödvändigt för att bibehålla de höga naturvärdena.

Skötselåtgärder

Området lämnas för fri utveckling. Eventuellt tas det med i en större betesfälla.

Skötselområde 10

Areal: 1,6 ha

Beskrivning

Tät ung granskog (ca 25-35 år), med litet inslag av ek, en, asp, bok och fågelbär.

Mål

Gles lövhagmark med gamla lövträd och lite buskar. På sikt ska området likna skötselområde 2 och 3.

Skötselåtgärder

Granplanteringen avvecklas. Löv och buskar sparas. Området ingår i betesfällan.

1.3 Jakt

Reservatsbeslutet innebär inga avvikelser från fastställda jakttider.

1.4 Utmärkning av reservatets gräns

Gränsmarkering skall utföras av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard (SIS 031522) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar

2 Anordningar för rekreation och friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Området skall inom ramen för ändamålet med reservatet vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet. Besökare i reservatet skall informeras om naturvärdena och föreskrifterna.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Information

Information om reservatets aktuella utbredning ska finnas i anslutning till de befintliga informationstavlorna om Ostmossens naturreservat.

2.2.2 Anordningar för friluftslivet

Inga ytterligare anordningar för friluftslivet bedöms nödvändiga.

2.2.3 Renhållning

I nuläget bedöms det inte vara nödvändigt att placera ut toalett eller sopmaja.

3 Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsyningsman behövas inom reservatet. Tillsyn över området ombesörjs av naturvårdsförvaltningens personal.

4 Uppföljning, dokumentation och inventeringar

Skötseln ska ske på ett sådant sätt att önskat resultat uppnås till lägsta möjliga kostnad. Effekterna av utförda skötselinsatser måste därför alltid följas upp. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för förändringar av skötselmetoder och revidering av skötselplanen.

Uppföljningen kan delas upp i två delar:

a. Årsvisa noteringar

Varje år noteras tidsåtgång och vilka skötselinsatser som har vidtagits inom reservatet samt enkla noteringar som kan visa på framgång eller motgång i skötselarbetet. Den årliga dokumentationen kan förslagsvis göras av naturvårdsförvaltningens personal.

b. Noggrannare genomgång vart 5-10 år

Floran i kalkkärren följs upp genom storruteanalys i ett antal fasta provrutor.

5 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen ska ses över minst var 10e år och kan vid behov komma att revideras.

6 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i plandelen redovisade åtgärder bekostas av staten och genom EU's miljöstöd. Tillfartsvägen ägs av en vägsamfällighet, där staten står för del av kostnaden.

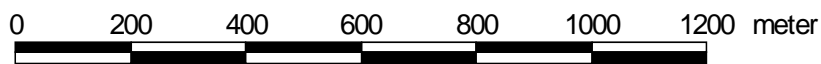
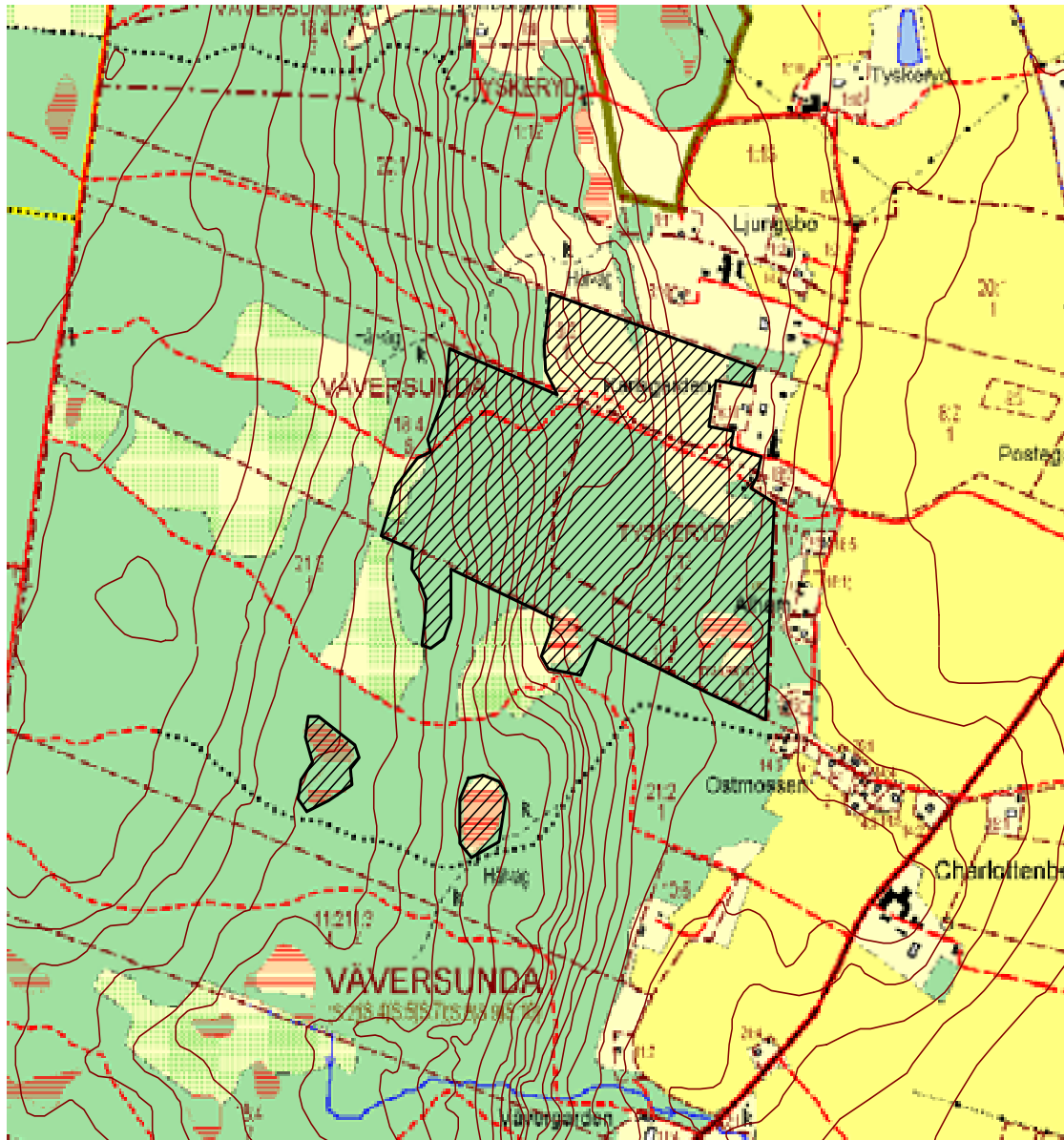
Bilaga 1 (Beslutslista)

Bilaga 2 (Karta över skötselområden)

Bilaga 3 (Översiktsskarta) Utdrag ur topografisk karta, Hjo 8E SO, Skala 1:50 000

Beslutskarta Ostmossens naturreservat

511-14904-03

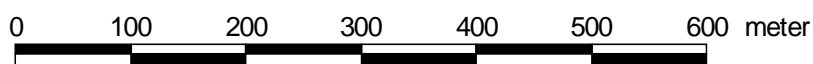
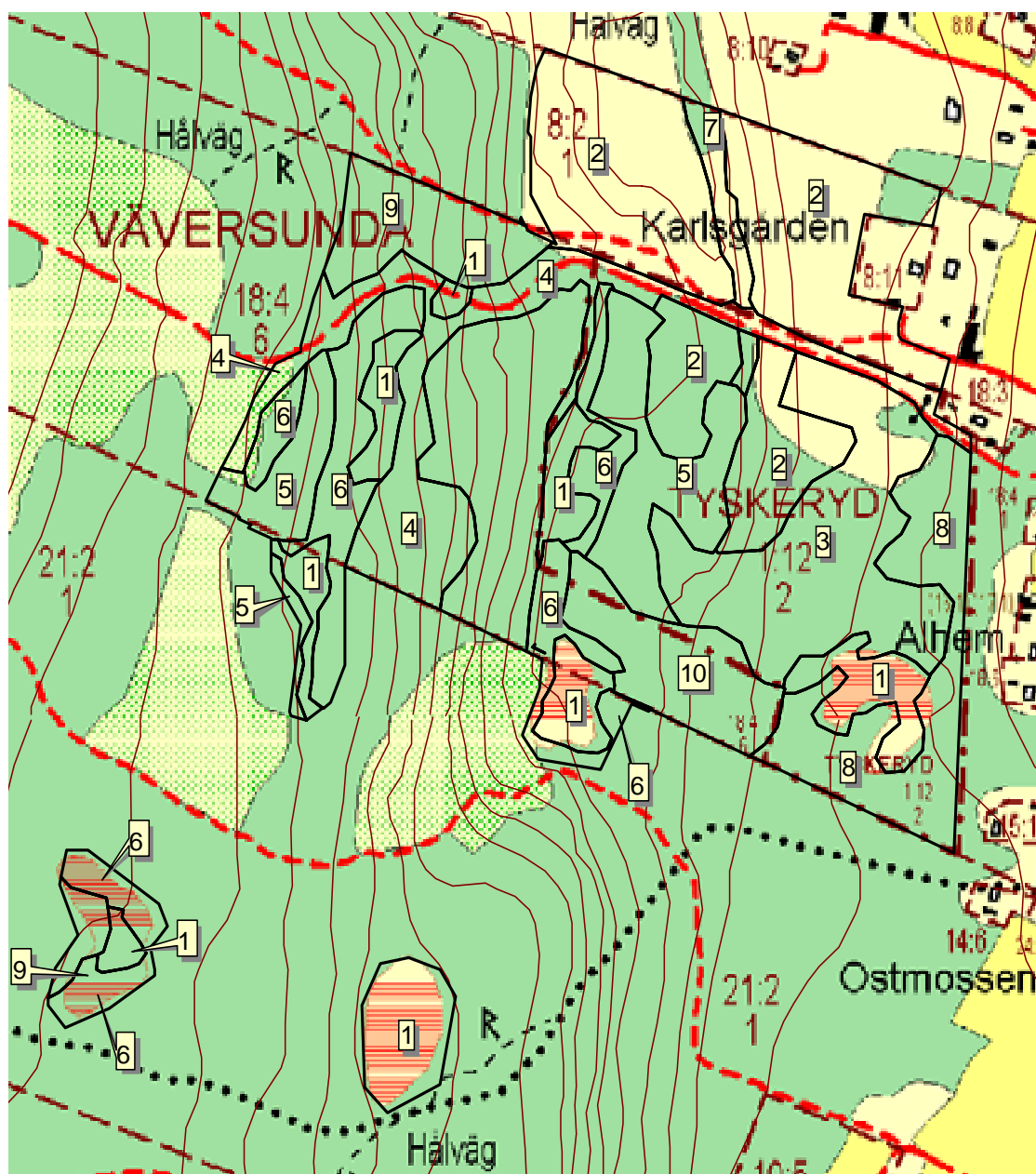
 Reservatsyta

Medgivande Lantmäteriverket 1997. Ur GSD-Ekonomiska kartan diarienummer 507-97-884

Skötselkarta Ostmossens naturreservat

511-14904-03

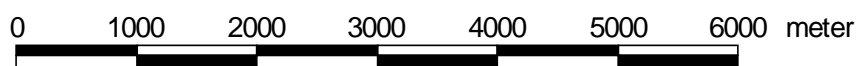

Medgivande Lantmäteriverket 1997. Ur GSD-Ekonomiska kartan diarienummer 507-97-884

Översiktskarta

511-14904-03

Reservatsyta

Lantmäteriet 2000. Ur GSD-Geografiska Sverigedata, dnr: L2000/2620 E

